

Л.О. Чернишова, канд. екон. наук (ХДУХТ, Харків)

В.О. Козуб (ХДУХТ, Харків)

ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Трансформація і розвиток економічної системи потребує постійного удосконалення фінансово-кредитного механізму як у масштабах всієї країни так і на рівні окремих галузей та суб'єктів господарювання. Особливого значення цей процес набуває в торговельному секторі, фінансово-кредитний механізм якого необхідно адаптувати до вимог СОТ та сучасних реалій господарювання.

Метою роботи є визначення напрямів удосконалення фінансово-кредитного механізму формування капіталу торговельних підприємств.

Як відомо, фінансово-кредитний механізм – це система управління фінансами, що складається з багатьох взаємопов'язаних підсистем. У роботі ми акцентуємо увагу саме на фінансово-кредитному механізмі формування капіталу торговельних підприємств, у визначенні сутності якого в економічній науці поки що немає єдиного підходу.

Специфіка формування майна та структура активів торговельного підприємства визначають особливості вибору джерел фінансування його діяльності. З формуванням капіталу підприємства, насамперед, пов'язано поняття його фінансової структури, яка представляє собою співвідношення власного та позикового капіталу, що використовується торговельним підприємством в процесі його операційної та інвестиційної видів діяльності.

З огляду на це, на нашу думку, для підприємств торгівлі фінансово-кредитний механізм формування капіталу може визначатися як сукупність методів і форм, інструментів та важелів генерування фінансових ресурсів, авансованих у формування активів підприємства: власних (шляхом акумуляції внесків засновників підприємства і капіталізації прибутку), залучених (пайові цінні папери), запозичених (боргові цінні папери, отримані позики, кредиторська заборгованість, інші зобов'язання довгострокового і поточного характеру).

Усі складові фінансово-кредитного механізму формування капіталу повинні бути спрямовані на посилення ефективності діяльності. Досягнення цього можливо лише при оптимальній державній підтримці торговельного сектору з урахуванням значущості галузі для економіки країни та вимог СОТ, що є найактуальнішим завданням сьогодення.

Таким чином, основними напрямками удосконалення фінансово-кредитного механізму формування капіталу торговельних підприємств мають стати:

- удосконалення механізму державної фінансової підтримки. Важливе налагодження більш тісної взаємодії між фінансовими установами, підприємствами та державними органами;

- удосконалення механізму кредитування підприємств на основі розширення форм і методів кредитування (крім традиційних банківських позик необхідне створення умов для розвитку кредитної кооперації, лізингу, цільових фондів кредитування та ін.), диференціації кредитних ставок, підтримки довгострокового кредитування, основною метою якого є оновлення матеріально-технічної бази підприємств і впровадження сучасних технологій надання послуг;

- посилення стимулюючої ролі системи оподаткування;

- підвищення дієвості системи страхування майна підприємств та фінансових ризиків їх діяльності;

- розвиток фондів методів акумулювання фінансових ресурсів, які дозволяють управляти вартістю капіталу;

- удосконалення корпоративного управління підприємств торгівлі.

Отже, формування ефективного фінансово-кредитного механізму в торговельному секторі потребує, з одного боку, активних дій держави, спрямованих на створення сприятливих умов господарювання, зміцнення та розширення фінансових стимулів. З іншого боку, раціональна структура капіталу будь-якого підприємства формується в процесі його взаємовідносин із постачальниками, акціонерами, банками та іншими юридичними особами. Безпосередньо від підприємства залежить ступінь його економічної привабливості для всіх юридичних осіб, які завжди мають можливість вибору між багатьма контрагентами, спроможними задовольнити той самий економічний інтерес. Відтак, необхідно систематично, детально і безперервно аналізувати механізм формування капіталу, оскільки від поліпшення його структури залежить економічна перспектива підприємства.